

Психологія діяльності в особливих умовах

Анотація. Дисципліна «Психологія діяльності в особливих умовах» передбачає вивчення психологічних закономірностей змін і відновлювання психічної діяльності:

- особистості в умовах, що є екстремальними за своїм характером, пов'язані з дією стрес-факторів підвищеної інтенсивності та несуть у собі головним чином безпосередню небезпеку для життя та здоров'я її суб'єкта, пов'язані з безпосереднім ризиком чи загрозою для його життя та здоров'я під час та після виконання професійних обов'язків;
- інших осіб, що постраждали внаслідок дії зазначених чинників;
- а також пов'язані з цим аспекти психодіагностики, психотерапії, психокорекції, реабілітації та психопрофілактики.

За інтегральними оцінками, до таких категорії осіб можна віднести військовослужбовців, співробітників правоохоронних, спеціалізованих органів, пожежників і рятувальників, пілотів, моряків, охоронців, шахтарів, водіїв, спортсменів, працівників АЕС і т.п., а також інших осіб, що стали жертвами подій, пов'язаних зі специфікою професійної діяльності зазначених категорій фахівців (ліквідація наслідків стихійного лиха, природних катаклізмів, боротьба з організованою злочинністю, корупцією, тероризмом, оперативно-розшукова діяльність, виконання миротворчої місії в інших країнах і т. і.).

Таким чином, об'єктом дослідження, проектування психології діяльності в особливих умовах є факти і закономірності формування, функціонування суб'єктів діяльності (індивідуальних, групових) у різнобічних умовах середовища. При цьому середовище також розуміється широко (як таке, що включає предметні, соціально-психологічні, психофізіологічні, організаційні, гігієнічні, естетичні складові, фактори безпеки діяльності і т.п.). У свою чергу діяльність в особливих умовах охоплює такі окремі її види як спілкування, гра, учіння, і власне оперативно-службова та службово-бойова діяльність.

Кількість кредитів: 4

Викладач: Сафін Олександр Джамільович, д. психол. н., професор, професор кафедри військової педагогіки та психології Військового інституту

Мета навчальної дисципліни: дати сучасні знання про:

- функціонування психіки людей в особливих, зокрема, екстремальних умовах професійної діяльності,
- форми і засоби психологічної роботи з ними з метою профілактики негативних наслідків впливу стрес-чинників підвищеної інтенсивності,
- формування адекватних стилів копінг-поведінки у ситуаціях, що створюють загрозу життю чи здоров'ю людини,
- формування психологічної готовності до дії за призначенням,
- саморегуляцію психічних станів при виконанні завдань,
- психологічну реабілітацію і психічну адаптацію фахівця екстремальної професії після повернення до звичайних умов життєдіяльності.

Попередні вимоги:

Слухач повинен знати: психологічні закономірності перебігу психічних процесів в особливих умовах діяльності, психологічні теорії стресу, форми та засоби психореабілітації і реадaptaції фахівців після їхнього повернення у звичайні умови життєдіяльності.

Слухач повинен вміти: виявляти стрес-чинники підвищеної інтенсивності, діагностувати негативні психічні стани особистості, застосовувати адекватні ситуації методи психічної саморегуляції особистості, форми та засоби психопрофілактики негативних психічних станів, стилі копінг-поведінки. Володіти формами та методами формування психологічної готовності до дії в екстремальних умовах діяльності,

Змістові модулі:

- особливі, екстремальні умови діяльності та негативні психічні стани особистості,
- стрес-чинники підвищеної інтенсивності та психологічні наслідки їхнього впливу на фахівця екстремальної професії,
- форми та засоби психопрофілактики негативних психічних станів, стилі копінг-поведінки в екстремальних умовах діяльності та методи психічної саморегуляції особистості,
- формування психологічної готовності до дії в екстремальних умовах діяльності,
- психореабілітація і реадaptaція комбатантів до звичайних умов життєдіяльності.

Мова викладання: українська.

Місце у структурно-логічній схемі: ДВА.3.02.10 читається на другому році навчання.

Термін вивчення: дисципліна вивчається на 2 році навчання за освітньо-науковим рівнем «доктор філософії» в обсязі 120 годин, у тому числі 24 годин аудиторних занять (18 год. – лекційні заняття, 4 год. – практичні заняття, 2 години – консультація), 96 годин самостійної роботи.